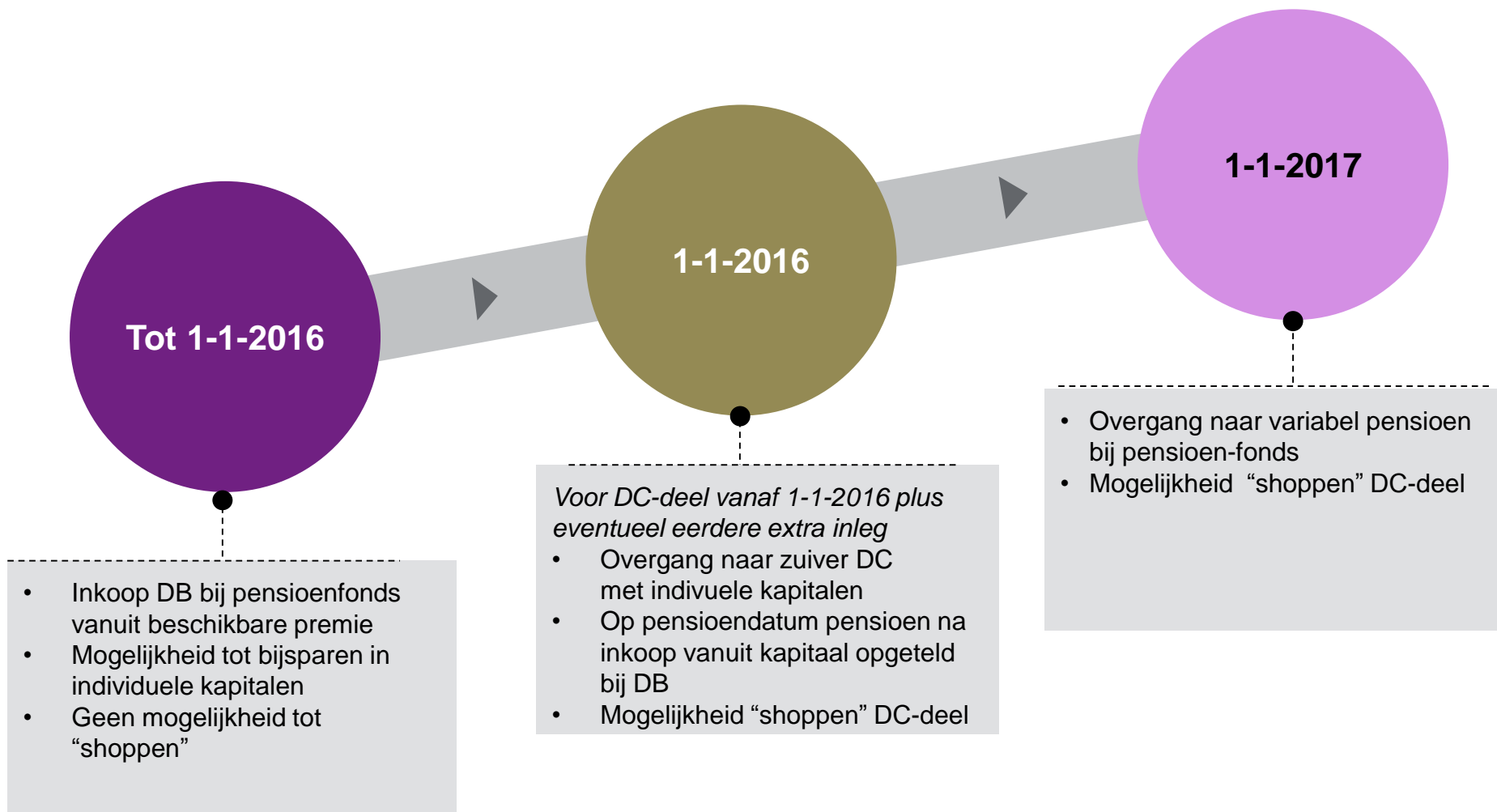

Variabel pensioen

Edwin Schokker

juni 2018

Historie bij Capgemini

Beleggingsbeleid pensioenfondsen

TOT PENSIOENDATUM: LIFECYCLES

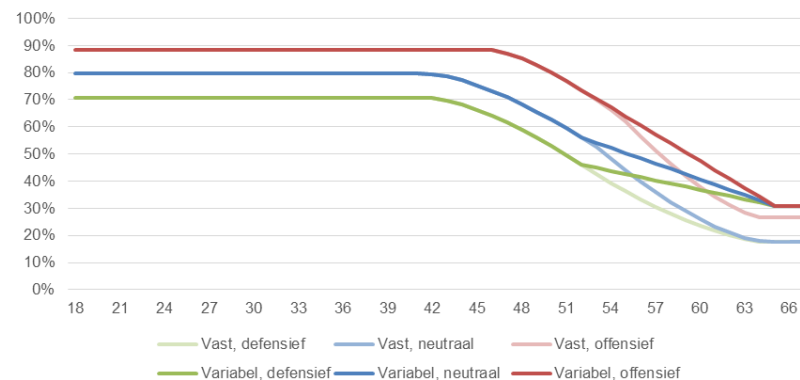
- Rendement 2017: 1,9% tot 4,7%

NA PENSIOENDATUM: COLLECTIEVE BELEGGINGEN

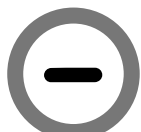
- Rendement 2017: 3,1%

Percentage zakelijke waarden

Categorie	Strategische mix	Minimum	Maximum
Matchingportefeuille	64%	59%	69%
Discretionaire vastrentende waarden	43%	33%	53%
<i>Discretionaire Euro staatsobligaties</i>	23%	18%	28%
<i>Renteswaps</i>	20%	10%	30%
Euro Investment Grade bedrijfsobligaties	21%	11%	31%
Returnportefeuille (liquide)	32%	27%	37%
European Senior Bank Loans	4%	1%	7%
Emerging Market Debt (HC+LC) ¹	5%	3%	7%
Aandelen Wereldwijd Developed	20%	15%	25%
Aandelen Emerging Markets	3%	0%	6%
Liquiditeiten	0%	0%	5%
Returnportefeuille (illiquide)	4%	0%	6%
Niet-beursgenoteerd vastgoed	4%		

Verschillende mogelijkheden DC-kapitaal op pensioendatum

VASTGESTELD VERZEKERAAR

- “Risiceloos” belegd bij verzekeraar
- Vast pensioen vanaf de pensioendatum
- In het algemeen geen indexatie
- Geen risico op verlaging

VARIABEL PENSIOEN PENSIOENFONDS

- Doorbeleggen na pensioendatum
- Op basis van collectieve beleggingsmix pensioenfonds
- Gemiddeld eerder en meer indexatie
- (Grotere) kans op verlaging
- Grotere mate van spreiding van jaar tot jaar

Deel van DC-kapitaal t.o.v. totaal pensioen

JAREN VAN 1-1-2017 TOT PENSIOENDATUM	BEHAALBARE DEELNEMERSTIJD		
	40 JAAR	30 JAAR	20 JAAR
20 JAAR	53%	70%	100%
10 JAAR	28%	37%	55%
2 JAAR	8%	10%	15%

Wat gebeurt er (met DC-kapitaal) na de pensioendatum?

Verwerking mee- en tegenvallers

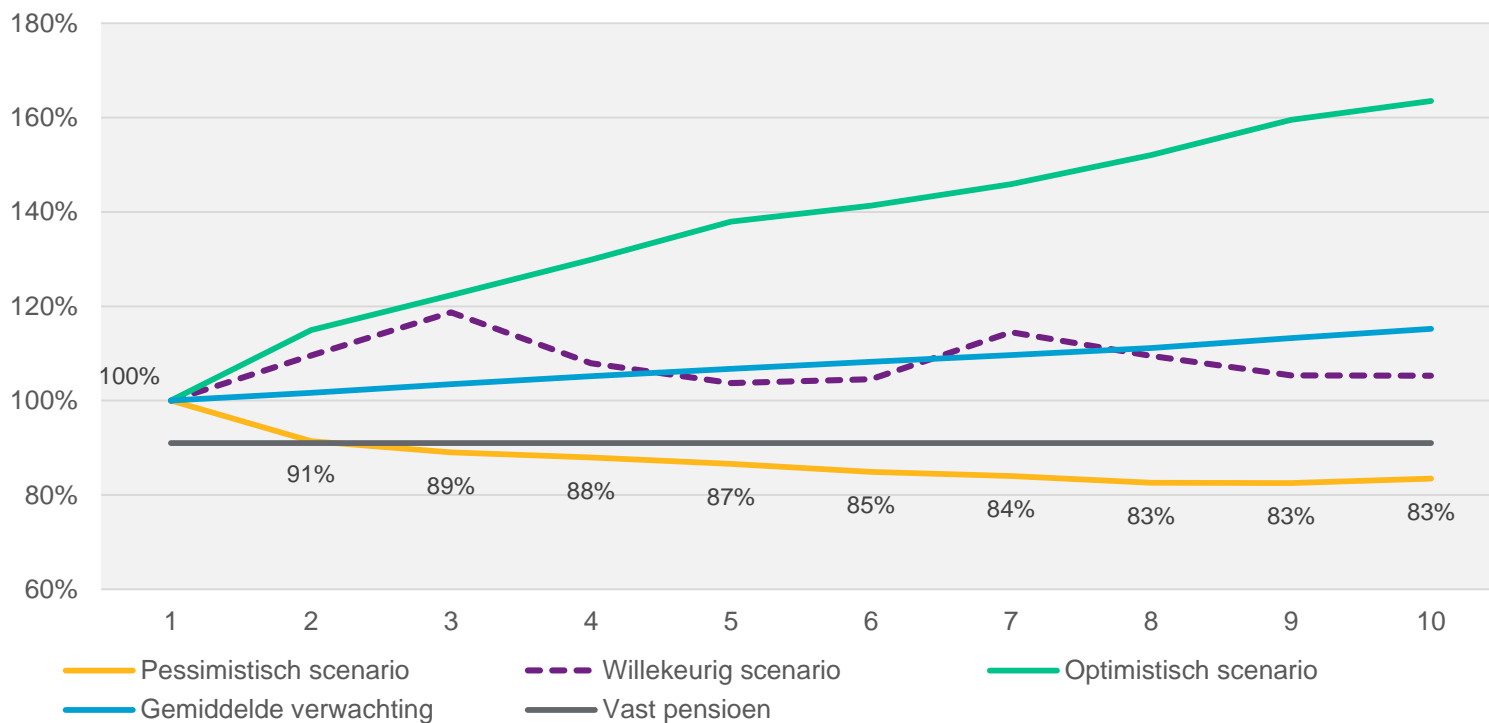
SOORT PENSIOEN	MEE- EN TEGENVALLERS
Vastgesteld verzekeraar	<ul style="list-style-type: none">• voor rekening en risico verzekeraar<ul style="list-style-type: none">• geen opwaarts potentieel (indexatie)• geen neerwaarts potentieel (korting)• dure garantiepremie
Variabel pensioenfonds	<ul style="list-style-type: none">• rendementen en actuariële resultaten (meteen) toerekenen aan het individu
Vastgesteld pensioenfonds (het opgebouwde DB-deel; niet mogelijk voor DC-deel)	<ul style="list-style-type: none">• rendementen en actuariële resultaten naar het eigen vermogen• toeslag- en kortingsbeleid volgens de regels van FTK<ul style="list-style-type: none">- bij dekkingsgraad < 110% geen toeslagen

Verschillende jaarlijkse aanpassingspercentages

Wat is de mogelijke spreiding van jaar tot jaar?

Voorbeeld bij 30% returnportefeuille

Jaarlijkse uitkering als percentage van eerste uitkering

De uitkomsten zoals uiteindelijk worden opgenomen op de UPO kunnen afwijken van deze voorbeeldberekening

Resultaten 2017

TOT PENSIOENDATUM

- Rendementen lifecycles zijn verwerkt in kapitaal
- Dekking van (risico)partnerpensioen
- Geen actuariële resultaten

OP PENSIOENDATUM

- Inkoop op basis van rente op de pensioendatum
- Ouderdomspensioen al dan niet in combinatie met partnerpensioen

NA PENSIOENDATUM

- Actuarieel verlies van -0,2%
- Verschil van behaald rendement en benodigd rendement voor voorziening is afhankelijk van de maand van pensionering
 - Totale aanpassing varieert in 2017 van 0,5% tot 5%

Contactgegevens

- Edwin Schokker
 - T: 088 543 3757 / 065 316 9673
 - edwin.schokker@willistowerswatson.com

www.willistowerswatson.nl

@WTWnl

[linkedin.com/company/willis-towers-watson](https://www.linkedin.com/company/willis-towers-watson)